

Helsingin kaupunginhallitus
helsinki.kirjaamo@hel.fi

LAUSUNTO HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUKSELLE VALTUUSTOALOITTEESTA KIERTOTALOUDEN JA ILMASTOTIETOUDEN NOSTAMISESTA HELSINGISSÄ

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän lausuntoa valtuutettu Mia Nygårdin valtuustoaloitteesta kiertotalouden ja ilmastotietouden nostamisesta Helsingissä.

HSY:n hallitus on kokouksessaan 17.8.2018 päättänyt antaa asiasta seuraavan lausunnon:

HSY toimii aktiivisena yhteistyön edistäjänä pääkaupunkiseudun kaupunkitoimijoiden keskuudessa ilmasto- ja kiertotalousteemoissa. HSY koordinoi mm. pääkaupunkiseudun kuntien ilmastotyöryhmää (ILMU), seudullisen sopeutumisen yhteistyöryhmää (ILSE) sekä pääkaupunkiseudun ympäristöpäällikköpalaveria.

HSY tuottaa virka- ja hanketyönä pääkaupunkiseudun kaupunkien käyttöön laajalti ilmastomuutokseen, sen hillintään ja sopeutumiseen sekä kiertotalouteen ja seudun ilmastotyön etenemiseen liittyvää seurantatietoa. Näistä on esimerkkeinä mm. kasvihuonekaasupäästölaskennat, ilmastoindikaattorit, jätevirtojen seuranta sekä Pääkaupunkiseudun ilmastotekoja -katsaus, johon kootaan parhaita esimerkkejä pääkaupunkiseudun kaupunkien ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen toimenpiteistä. Tämän lisäksi löytyy myös erilaisia karttapohjaisia paikkatietoaineistoja esim. lämpövuodoista, aurinkoenergian potentiaaleista ja muista teemaan liittyvistä aiheista. Nämä aineistot ovat saatavilla kaikkien kaupunkien käyttöön valmiina graafeina ja karttoina, ja kaupungit voivat niitä vapaasti käyttää sisäisessä valistustyössään ja viestinnässään. HSY pyrkii tekemään tarjolla olevista aineistoista helposti ymmärrettäviä ja kaikkien saatavilla olevia.

Oppitunteja ja -materiaaleja koululaisille ja päiväkotikäisille

HSY tarjoaa monipuolisesti oppitunteja kiertotaloudesta kouluille, oppilaitoksille ja päiväkodeille. Maksuttoman ympäristökasvatuksen aiheita ovat mm. kierrätys, jätteen synnyn ehkäisy, ympäristövastuullinen kulutus, juomavesi ja jätevedet. Vuosittain maksuton ympäristökasvatuksemme tavoittaa yli 30 000 lasta ja nuorta.

Kummikouluohjelman kautta noin 10 koululle tarjotaan vuosittain kattava ympäristökasvatuskokonaisuus. Koulu voi valita ohjelman teemaksi kestävän kulutuksen tai elintärkeän veden. Kummi-kouluohjelmassa on ollut mukana jo yli 100 koulua, joista helsinkiläisiä kouluja yli puolet. Ohjelman tavoitteena on antaa eväitä kestävän kehityksen opettamiseen vuosiksi eteenpäin.

Nettisivuillamme on oppimateriaalia vapaasti käytettävissä. Lukuvuonna 2017-2018 sähköiset oppimateriaalit -sivustollamme oli yli 15 000 katselua. Nettisivuiltamme löytyvät myös HSY:n tuottamat lajittelupeli, jossa opetellaan lajittelun lisäksi raaka-aineen kiertoa uusiotuotteeksi ja puuhakirja, jossa opetellaan muun muassa kierrätystä, lajittelua, kodin vesiasioita, energiansäästöä ja ilmansuojelua.

Muita palvelujamme kiertotaloudesta ja ilmastonmuutoksen hillinnästä:

- lajitellut laulut ja Säästetyt sävelet -musiikkiteatteriesitys Finlandia-talolla jo parina vuonna noin tuhannelle 1-2-luokkalaisille.
- olemme mukana Helsinki-Vantaan Yrityskylässä, jossa vieraili lukuvuonna 2017-2018 noin 7 600 kuudesluokkalaista. Konsepti tarjotaan myös ruotsinkielisille kuudesluokkalaisille Espoon Yrityskylässä.
- maksuttomat koulutukset, infopisteet kasvatus- ja opetusalan tapahtumissa, luennot ekotukikoulutuksissa, sähköiset uutiskirjeet (noin 1300 tilaajaa)

Lisätietoja löytyy nettisivuiltamme www.hsy.fi/opettajalle.

Olemme mukana Tiedekeskus Heurekan vuosina 2018–2020 toteuttamassa laajassa kiertotalouden ohjelmakokonaisuudessa. Tuloksena on näyttely, oppimateriaaleja koululaisille sekä täydennyskoulutusta opettajille.

HSY on avoin kehittämään tiedolla vaikuttamisen menetelmiä sekä neuvontaa ja oppimateriaaleja mahdollisissa yhteishankkeissa. HSY osallistuu rahoittajana esimerkiksi HkiUnderSea-hankkeeseen, jossa kehitetään ilmastonmuutosta käsittelevä My2050-elämyspeli. Peli kehitetään ensisijaisesti yläkoululaisten käyttöön tukemaan vaikuttavaa ympäristökasvatusta ja monialaista ilmiöoppimista ilmastonmuutoksesta. Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialat tukevat hanketta.

Helsingin kaupungin työpaikat sitoutuneita ekotukitoimintaan

Ekotukitoiminta on työpaikoille soveltuva toimintamalli ympäristöasioiden edistämiseksi. Toimintaa toteutetaan työyhteisöihin nimettävien ja koulutettavien ekotukihenkilöiden avulla. Ekotukitoiminta on kehitetty Helsingin kaupungissa, jossa se sai alkunsa vuonna 2006. HSY oli mukana kehittämistyössä. Tällä hetkellä kaksipäiväisen ekotukitoiminnan peruskoulutuksen on käynyt jo yli 1 300 kaupungin työntekijää. Toimintaa ja sen kehittämistä koordinoi Helsingin kaupungin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojeluyksikkö.

HSY on mukana toiminnassa ja kouluttaa ekotukihenkilöitä ilmastonmuutoksen hillintään sekä jäte- ja vesiasioihin liittyen. Ympäristön huomioon ottava toiminta näkyy työpaikalla esimerkiksi energiansäästönä, kestävinä hankintoina ja liikkumisvalintoina sekä jätteen määrän vähenemisenä.

HSY:n ekotukihenkilökoulutuksissa tarjoama ilmastoluento kertoo laajemmin ilmastonmuutoksesta ilmiönä, sen vaikutuksista ja hillinnän ja sopeutumisen keinoista. Ilmastoluentoa on tilattu joidenkin kaupunkien esimieskoulutuksiin ja tämä on mahdollista toteuttaa myös Helsingin osalta.

Ekokompassi tukee Helsingin ympäristöjohtamista

Ekokompassi on ympäristöasioiden hallinnan työkalu, joka tarjoaa järjestelmällisen tavan ympäristöjohtamiseen. Ekokompassi-sertifikaatti kertoo sitoutumisesta jatkuvaan parantamiseen ja Ekokompassin kymmenen kriteerin noudattamiseen.

HSY vastaa Ekokompassi-palvelun tuottamisesta Helsingin kaupungin tytäryhteisöille, helsinkiläisille yrityksille ja yleisötapahtumille sekä koko muulle pääkaupunkiseudulle. Helsingin kaupunki vastaa Ekokompassi-palvelun tuottamisesta kaupungin omille virastoille. Ekokompassin avulla kaupungin ympäristöstrategioita ja tavoitteita jalkautetaan osaksi kaupungin omien ja kaupungissa toimivien organisaatioiden toimintaa.

Helsingissä Ekokompassia käyttää lähes 60 organisaatiota 130 toimipaikassa.

Lisätietoja nettisivuilta ekokompassi.fi

HSY kannustaa yrityksiä, yhteisöjä ja kaupunkilaisia ilmasto- ja kiertotalousteemoissa myös ilmastoaiheisen Ilmastopalkinnon ja Ilmastojunioripalkinnon jakamisella. Vuoden Petraaja-palkinto puolestaan jaetaan sellaiselle organisaatiolle, joka on aktiivisilla toimilla pystynyt vähentämään syntyvän jätteen määrää esimerkiksi suhteessa muihin oman alansa toimijoihin.

Vierailut

HSY otti jätehuollon toimipaikoissa viime vuonna vastaan noin 900 vierailijaa kouluista ja oppilaitoksista sekä kuntien ekotukihenkilöitä. Ämmäsuon ekoteollisuuskeskus ja Sortti-asemat havainnollistavat käytännön tasolla materiaalien kiertoa ja niiden ohjaamista uusio-materiaaleiksi.

Vesiteema konkretisoituu koululaisten puhdistamovierailuilla: HSY tarjoaa kaikille pääkaupunkiseudun kouluille mahdollisuuden vierailulla korvauksetta Viikinmäen jätevedenpuhdistamolla. Myös asiantuntijaryhmille ja yhdistyksille tarjotaan mahdollisuus maksuttomiin vierailuihin. Vuosittain vieraita käy 4 000 - 5 000, joista valtaosa koululaisia ja toisen asteen opiskelijoita.

Oppilasvierailujen järjestämisessä aloite on koululla ja opettajilla.
Vierailun voi varata HSY:n internetsivujen kautta.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Raimo Inkinen
toimitusjohtaja

Tiedoksi:

HSY:n kirjaamo